

APIRILAREN **29** TIK MAIATZAREN **08** RA

IPARRA

GALDU GABE

IPARALDEA; SIN PERDER EL NORTE

GETXO 2004

E G I T A R A U A

EKINTZA/ARGIBIDEAK	LEKUA	EGUNA	ORDUA
Ikusentzunezko erakusketa interaktiboa Iparralde Ezagutzako	Urgulleko Erakustaretoan	29tik 8ra	17etatik 20ra
Pantxoa Echegoin (Euskal Kultur Erakundearen Zuzendaria) eta Daniel Bidarten (zuzendariordea) hitzaldia	Urgulleko Aretoan	29an	20etan
Ezpeletako Ezpela Dantza Taldea eta Angeluko Dantza Taldea	Metro Plazan	2an	12etan
Zamaltzain Dantza ekitaldi aparta	Getxo Antzokian	2an	18etan
Ur Apaletagi Idirinen literatur hitzaldia	Urgulleko Aretoan	4ean	20etan
Zubiak Ipuin-musika emanaldia Koldo Amestoy kontalariak eta Pantxix Bidart	Urgulleko Aretoan	5ean	20etan
Zuberoako kantak a cappella	Urgulleko Aretoan	6ean	20etan

* Ekintza guztiak doan "Zamaltzain" izan ezik (3€).

EKINTZA/ARGIBIDEAK	LEKUA	EGUNA	ORDUA
"Ipar Euskal Herria, orain eta bihar" mahai-ingurua Ipar Euskal Herriko alderdi politikoen ordezkariak: Frantxua Maitia, Barthélémy Aguerre, Ramuntxo Camblong, Jean-Michel Galant eta Naroa Gorrostiaga	Getxo Antzokian	7an	20etan
Bidaia Taldearen Kontzertua Caroline Phillips eta Mixel Ducau (Errobi taldeko kantari ohia)	Getxo Antzokian	7an	21etan
Ipar Euskal Herriko produktuen Azoka	San Nikolas Plazan	8an	10retatik 21era
Dantza-Piko ikusi eta ikasi	San Nikolas	8an	12etan
Iparraldeko Pintxo dastatzea Antton Amilibia	San Nikolas	8an	14'30tatik aurrera
Anje Duhalde Kontzertua	San Nikolas	8an	17etan
Niko Etxarten Kontzertua	San Nikolas	8an	19etan

Historia/Geografia

Euskal Herriako 7 probintzia historikoetatik Lapurdi, Be-Nafarroa, Zubero Frantziako Estatuan daude, hau da ipar Euskal Herria edo iparraldea.

Frantsez Estatuak, administratiboki, ez du ipar Euskal Herririk errekonozitu egiten. Ofizialki beraz, Iparraldea, ez da esiztitzen ! Pirinio Atlantikar departamenduan kokatzen da, Béarn edo Biarnoko probintzia historikoarekin batera. Hiri nagusia da : Pau edo euskaraz Paue.

Dena dela, hona iparraldearen mugak, eremua eta jendetza :

1) Mugak :

Iparrean : Landes departamendua, Aturri ibaiaren luzean ;
Mendebalean : Atlantikar itsasoa ;
Hegoan : Bidasoa eta Pirineo mendien zati bat ;
Ekialdean : Añamenditik zuzen, Gave d'Oloron ibaia segituz, Landesetako departamendua arte.

2) Datuak; Eremuak, Jendetza, Dentsitatea :

159 udalerrik osatzen dute.

Lapurdi: 859 km² ; 224275 biz, 230 jende/km²
Be-Nafarroa: 1312 km² ; 24565 biz, 22 jende/km² **Zuberoa:** 807 km², 13471 biz, 18 jende/km² **Orotara:** 2 978 km²., 262311 biz

Euskal Herriaren, % **14,42**-a da Iparraldea, Baiona-Angelu-Biarriz distriktuan bizi da iparraldeko jendetza osoaren erdia. Zuberoa eta Be-Nafarroa, urtez urte, hustutzen ari

dira. % 80a. Kostaldean bizi da eta Barnealdean : % 20a.

Hiriburuetan honako jendetza bizi da
Lapurdi - Baiona : 40 000 ;
Be-Nafarroa - Donibane-Garazi : 1 770 ;
Zuberoa - Maule : 3 300.

Iparraldeko jendetza gero eta zaharragoa da:

60 urte baino gehiago dutenak : % 26 dira.
20 urtez petik direnak : % 20 dira ;

Ekonomia

Baionako portua, Frantziako bederatzigarrena da.: aireportu bat dago Angelun (Anglet).

Enpresa ttikiek, langileriaren % 67a enplegatzen dute (Frantzia, % 53a), enpresa ertainek % 27a (Frantzia % 34a); eta enpresa handiek % 4a (Frantzia % 13a).

Nekazaritza :

5 319 baserri. Hemendik 10 urtera 1 200 nekazarik erretiroa hartuko dute. Beraz 600 baserri segidarik gabe geldituko dira. Jakinez, gehienak, Be-Nafarroan eta Zuberoan direla, bada non kezkatzekoa !

Arrantza:

Donibane-Lohizune eta Hendaian, 500 enplegu kontatzen dira. Baina arrantza ere krisian dago eta arrantzaleen % 20a langabezia da.

Turismoa:

Iparraldea oso toki turistikoa da, batez ere kostaldea. Udaran, **180.000** jende etortzen dira oporretan.

Hizkuntza:

Frantses Konstituzioak Frantzesak bakarrik onartzen du.

Euskaldun elebakarrak : 1 500 ;
Elebidunak : 54 700 ;
Euskara ulertzen dutenak : 19 000.

Hizkuntza-gaitasuna:

65 urtetik gorakoen artean, % 35 dira elebidun ;
16-24 urte bitartean : % 11
15 urtez petik : % 9.

Irakaskuntza:

Frantzia, bi irakaskuntza sare dira : eskola publikoa
eskola kristaua.
1969an sortu zen Seaska eta harekin batera lehen ikastola.

Gaur egun, ikastoletako irakasleak, beste bi sarekoak bezala, Frantses gobernuak ordaintzen ditu.

Hiru sareak bilduz eta hiru mailak elkartuz (lehen maila, kolegioa eta lizeoa), orotara 7 500 haur eta gaztek ikasten dute euskara.

Unibertsitatean:

78 ikaslek egiten dituzte Euskal ikasketak. AEKan : 800 ikasle dira.

Irratiak:

Gure irratia Lapurdin, **Irulegiko irratia** Be-Nafarroan eta **Xiberoko botza** Zuberoan. Egun osoan emititzen dute.

France Bleu Pays Basque irrati publikoak ere euskarazko emankizunak zabaltzen ditu. Astelehenetik ostiralera ordu bat egunero.

Kultura:

Lapurdikoko Uztaritzen kokatua, **Euskal Kultur Erakundea** da egitura bakarra Euskal

IPARRALDEAN BIZI. EUSKAL HERRIAZ

Historia/Geografía

De las 7 provincias históricas de Euskal Herria Lapurdi, Baja Navarra y Zuberoa corresponden al Estado francés, es Euskal Herria del Norte o Iparralde.

El Estado francés no reconoce a Euskal Herria del Norte desde el punto de vista administrativo. Por tanto, Iparralde no existe oficialmente! Se encuentra dentro del llamado departamento de los Pirineos Atlánticos, junto con la provincia histórica de Béarn. La capitalidad de dicho departamento corresponde a Pau.

Fronteras, superficie y población de Iparralde:

1) Las fronteras:

Al Norte: El departamento de las Landas, a lo largo del río Adour;
Al Oeste: El mar Atlántico,
Al sur: Los últimos 12 kilómetros del río Bidasoa y parte de los Pirineos;
Al Este: Desde el monte Ani, siguiendo al río Oloron, hasta el departamento de las Landas.

2) Datos Superficie, Población y Densidad

14,42% De la superficie de Euskal Herria

En Bayona-Anglet-Biarritz reside la mitad de la población de Iparralde. En la costa el 89% y en el interior el 20%. Zuberoa y Baja Navarra están despoblándose año tras año.

Por otra parte, la población de Iparralde está envejeciendo imparablemente:

el 26% tiene más de 60 años. y sólo el 20% tiene menos de 20 años.

La población de las capitales
Lapurdi - Bayona: 40.000;
Baja Navarra-San Juan Pie de Puerto:1770;
Zuberoa - Mauléon: 3.300.

La economía

El puerto de Bayona es el noveno de Francia en importancia. El Aeropuerto está en Anglet

La pequeña empresa en Iparralde, ocupa al 67% de la población activa (Francia 53%), mediana el 27% (Francia el 34 %) y la gran empresa el 4 % (Francia el 13 %)

La agricultura:

Hay 5.319 caseríos, y en los próximos 10 años se jubilarán 1.200 agricultores. Así pues, 600 caseríos quedarán sin continuidad. Y teniendo en cuenta que la mayoría de ellos se encuentran en Baja Navarra y Zuberoa, hay motivos más que suficientes para inquietarse.

La pesca:

San Juan de Luz y Hendaya cuentan con 500 empleados. Pero la pesca también se encuentra sumida en la crisis, y el 20% de los pescadores está en paro.

El turismo:

Iparralde, y sobre todo su zona costera, es un lugar turístico por excelencia. En el periodo estival acuden más de 180.000 personas a pasar sus vacaciones.

La lengua:

La Constitución francesa solamente reconoce el francés

Conocimiento del euskera:

Euskaldunes monolingües: 1.500;
Bilingües 54.700;
Entienden euskera: 19.000.

Perfil lingüístico:

mayores de 65 años, el 35% son bilingües;
entre 16 y 24 años: 11%
menores de 15 años: 9%.

La enseñanza:

En Francia hay dos redes de enseñanza: la escuela pública, escuela cristiana.

1969 se creó Seaska, y con ella la primera ikastola. En la actualidad, tanto el profesorado de las ikastolas como el de las otras dos redes, están pagados por el Gobierno francés.

Si juntamos tanto las tres redes como los tres niveles (el primario, el colegio y el liceo), en total son 7.500 los niños y jóvenes que están aprendiendo euskera.

En la universidad hay 78 alumnos dedicados a Estudios vascos.

AEK reúne a 800 alumnos.

Las radios:

Gure irratia en Lapurdi, **Irulegiko irratia** en Be-Nafarroa y **Xiberoko botza** en Zuberoa. Emiten durante las 24 horas del día.

También la radio pública **France Bleu Pays Basque** emite algunos programas en euskera. Una hora al día de lunes a viernes.

La cultura:

Situada en el Ustaritz labortano, **Euskal Kultur Erakundea** es la única institución cultural vasca que existe en Iparralde.

ERAKUSKETA / EXPOSICION: "IPARRALDEA"

APIRILAREN 29TIK MAIATZAREN 8RA / DEL 29 DE ABRIL AL 8 DE MAYO
URGULLEKO ERAKUSTARETOAN (2. SOLAIRUAN) / SALA DE EXPOSICIONES DE URGULL (2ª PLANTA)
ORDUTEGIA / HORARIO: 17:00 - 20:00 SARRERA DOAN / ENTRADA GRATUITA

Euskal Kultur Erakundeak sortutako ikusentzunezko erakusketa elkarreragile honetan Ipar Euskal Herria ezagutzeko 400 argazki, 15 soinu zati eta 10 minutuko ikusentzunezkoa aurkituko ditugu. Bertan, Ipar Euskal Herriko geografia, ekonomia, historia, kultura, bizimoduak eta euskara jorratzen dira, besteak beste.

En esta exposición audiovisual e interactiva, creada por el Instituto Cultural Vasco, con 400 fotos, 15 cortes sonoros y un montaje audiovisual se abordan distintos aspectos de Ipar Euskal Herria como geografía, economía, historia, cultura, modos de vida y euskara.

HITZALDIA / CONFERENCIA

(PANTXOA ETCHEGOINen ETA DANIEL LANDARTen eskutik)

APIRILAREN 29AN / 29 DE ABRIL
URGULLEKO ARETO NAGUSIAN (4. SOLAIRUAN) / SALÓN DE ACTOS DE URGULL (4ª PLANTA)
ORDUTEGIA / HORARIO: 20:00 SARRERA DOAN / ENTRADA GRATUITA

Pantxoa Etchegoin, Euskal Kultur Erakunde Zuzendaria, eta Daniel Landart, Zuzendariordea, antzerki idazlea eta musikagilea, gaur egun euskararen eta euskal kulturaren garapenerako finkatuak diren norabide politikoez, mugaz gaindiko kultura sare berriez eta azken 40 urteotan Ipar Euskal Herrian izan den giroaz eta kultura ibileraz mintzatuko dira.

Pantxoa Etchegoin, Director del Instituto Cultural Vasco y Daniel Landart, Subdirector, además de dramaturgo y compositor tratarán en esta charla de las diferentes orientaciones políticas que influyen en el desarrollo del Euskara y la cultura vasca, además de las nuevas redes culturales globales, así como del ambiente y la trayectoria cultural de Euskal Herria en los últimos 40 años.

DANTZA IKUSKIZUNA ESPECTACULO DE DANZAS

EZPELA eta ANGEUARRAK DANTZA TALDEAK
MAIATZAREN 2AN / 2 DE MAYO
ALGORTAKO GELTOKIKO PLAZAN / PLAZA DE LA ESTACIÓN DE ALGORTA
ORDUTEGIA / HORARIO: 12:00

Aukera paregabea dugu hau Iparraldeko dantza anitz ezagutu ahal izateko, Ezpeleta eta Angeluko taldeen eskutik.

Ésta es una excelente oportunidad para conocer las numerosas danzas de Iparralde, de manos de grupos de baile de Ezpeleta y Angelu.

TXOTXONGILOAK / MARIONETAS

"KONTU KONTA ZAN" (AZIKA taldearen eskutik)
MAIATZAREN 2AN / 2 DE MAYO
GETXO ANTZOKIAN
SAIOAK / FUNCIONES: 12:00 / 17:00 SARRERA / ENTRADA: 2 €

Txotxongilo ikusgarri poetiko honetan Marijane Minaberryren munduan murgilduko gara buru-belarri: argi beltzaren azpian beldarrak, pinpirinak eta ematzeloreak elkarrekin aurkituko dira Azika taldearen eskutik.

En el mundo de Marijane Minaberry, bajo la luz negra, las orugas, las mariposas y las flores se juntan en el espectáculo poético de marionetas de los grupos teatrales Kukubiltxo, MVC de Baiona y Garazikus.

HITZALDIA: "IPAR EUSKAL HERRIKO LITERATURA"

APALATEGIren eskutik

MAIATZAREN 4AN / 4 DE MAYO

URGULLEKO ARETO NAGUSIAN (4. SOLAIRUAN) / SALÓN DE ACTOS DE URGULL (4ª PLANTA)
20:00 SARRERA DOAN / ENTRADA GRATUITA

Ur Apalategi idazlea Ipar Euskal Herriko literaturaz mintzatuko da Getxon. Ipar Euskal Herriko literaturak euskal literaturan zer funtzio betetzen duen jakiten ahaleginduko da, azken urteotako Iparraldeko literaturako joerak eta autoreak aztertuz.

El escritor vasco Ur Apalategi acercará a Getxo la literatura de Ipar Euskal Herria y su función dentro de la literatura vasca, analizando la últimas tendencias literarias y los autores de Iparralde.

KONTALARIA: "ZUBIAK"

Kontalaria: Koldo Amestoy

Guitarra-jole eta kantaria: Pantxix Bidart

MAIATZAREN 5EAN / 5 DE MAYO

URGULLEKO ARETO NAGUSIAN (4. SOLAIRUAN) / SALÓN DE ACTOS DE URGULL (4ª PLANTA)
20:00 SARRERA DOAN / ENTRADA GRATUITA

Koldo Amestoy kontolari ezagunak Ibarxola deitutako alegiazko auzoan pertsonaia mitologikak (Mari Anderea, Laminak, Basajaunak, Jentilak eta beste)) eta gaur egungo jendeak bilduko ditu.

Koldo Amestoy da cita en el barrio ficticio de Ibarxola a conocidos personajes de nuestra mitología (Mari, las Lamiask, Basajaun, los Jentiles...) y otros de la sociedad actual.

ZUBEROAKO KANTAK "A CAPELLA"

Kantariak: Jean Bordaxar, Jean-Pierre Luro, Jean-Noël Pinque, Robert Larrandaburu...
Txürülaría : Jean-Charles Sanz.

MAIATZAREN 6AN / 6 DE MAYO

URGULLEKO ARETO NAGUSIAN (4. SOLAIRUAN) / SALÓN DE ACTOS DE URGULL (4ª PLANTA)
20:00 SARRERA DOAN / ENTRADA GRATUITA

Euskal Herria osoan zehar ibili da Bordaxarrek, Lurok, Pinquek eta Larrandaburuk osatutako laukotea, tradizioaren eta modernotasunarekin arteko zuberotar kantak zabaltzeko asmoz. arrakasta handia lortu duelarik.

El cuarteto formado por Jean Bordaxar, Lurok, Pinque y Larrandaburu ha recorrido toda Euskal Herria con el objetivo de difundir los cantos zuberotarras a capela, a medio camino entre la tradición y la modernidad, cosechando importantes éxitos.

MAHAINGURUA / MESA REDONDA

IPAR EUSKAL HERRIA, ORAIN ETA BIHAR

GETXO ANTZOKIAN

20:00 SARRERA DOAN / ENTRADA GRATUITA

Iparraldeko politikariak Ipar Euskal Herriko oraina eta etorkizuna aztertzen saiatuko dira mahainguru interesgarri honetan. Naroa Gorostiaga moderatzaile delarik politikari hauek jardungo dute mahaiaren inguruan:

Frantxua Maitia: Akitaniako erregioko Lehendakariordea, PS alderdikoa (sozialista)

Beñat Inchauspe: Departamentuko kontseilaria, UDF alderdikoa (zentro-eskuina)

Ramuntxo Camblong: Angeluko zinegotzia EAJ alderdikoa (abertzalea)

Jean-Michel Galant: Departamentuko kontseilaria, Azkarateko alkatea, AB alderdi abertzalekoa

En esta mesa redonda, representantes políticos de Iparralde analizarán el presente y el futuro de Ipar Euskal Herria. La periodista Naroa Gorostiaga ejercerá de moderadora.

Participarán:

Frantxua Maitia: Vicepresidente de la región de Aquitania ; PS (socialista)
Beñat Inchauspe: Consejero del Departamento de Aquitania, UDF (centro-derecha)
Ramuntxo Camblong: Concejal en al Ayuntamiento de Angelu; EAJ (abertzale)
Jean-Michel Galant: Consejero del Departamento de Aquitania, alcalde de Azkarate, AB (abertzale)

KONTZERTUA / CONCIERTO: BIDAIA

MAIATZAREN 7AN / 7 DE MAYO
GETXO ANTZOKIAN 21:00
SARRERA DOAN / ENTRADA GRATUITA

Caroline Phillips eta Mixel Ducauk, bost urtez elkarrekin jardun eta gero Bidaia taldea osatu zuten Ritxi Salaberria eta Javi Area musikariek. Tradiziozko dantza eta melodietan oinarritua, munduko beste folkloreez aberastutako musika dugu sortzen dutena. Horrela, alboka eta txirula Marokoko darbuka eta cajón andaluziarrarekin nahasten dira, besteak beste.

Después de cinco años cantando juntos, Caroline Phillips y Mixel Ducau formaron junto con Ritxi Salaberria y Jabi Area el grupo Bidaia, creando una música inspirada en canciones y melodías tradicionales vascas, con otras tendencias musicales en las que la alboka o la txirula se funden con saxo, cajón andaluz o darbuka marroquí.

IPAR EUSKAL HERRIKO PRODUKTUEN AZOKA / MERCADO DE PRODUCTOS DE IPARRALDE

MAIATZAREN 8AN / 8 DE MAYO
SAN NIKOLAS PLAZAN (ALGORTA) ORDUTEGIA / HORARIO: 10:00-21:00

Ipar Euskal Herritik hurbildutako zenbait produktu erosteko aukera izango dugu San Nikolaseko frontoian izango postuetan. Bertan, besteak beste, ahatekiak, txokolatea, euskal opila eta gazta bezalako produktu goxoak izango ditugu eskura.

Tendremos la oportunidad de adquirir diferentes productos típicos de Ipar Euskal Herria como derivados del pato, chocolate, pastel vasco y queso en un singular mercado.

DANTZA IKUSKIZUNA: "DANTZA PIKO"

Patxi Perez: txirula, ahotsa Agnés Perez: txirula Thierry Andiazabal: eskusoinua
Elisabeth Dufour: Pandero, ttun-ttun Pantxo Camboulives: kitar apala
Marie Camboulives: flauta travesera.
MAIATZAREN 8AN / 8 DE MAYO SAN NIKOLAS PLAZAN (ALGORTA) 12:00ETAN

Patxi Perez musikariak eta Batbiru taldeak Iparraldeko dantzak plazetara itzultzeko lanean jardun dute gogoz azken urteotan. "Dantza Piko" ikuskizuna dugu honen emaitza; mutxiko, fandango, polka eta zortzikoen bidez ikusleek dantzan jartzen dituen saio paregabea.

El músico Patxi Perez y el grupo Batbiru nos traen los bailes tradicionales de Iparralde como el mutxiko, el fandango, la polka o el zortziko.

IPARRALDEKO PINTXO DASTATZEA

MAIATZAREN 8AN / 8 DE MAYO SAN NIKOLAS PLAZAN (ALGORTA)
14:30ETATIK AURRERA / A PARTIR DE LAS 14:30 H.

Iparraldeko sukalde tradizioan aditua den Antton Amilibia sukaldari ospetsuak egindako kazolatxo eta pintxoak dastatzeko aukera izango dugu, San Nikolaseko Plazako (Algortan) karpapean. Dudarik gabe, parada ezinhobea dugu hau sukaldaritzaren zaleentzat.

De manos del experto cocinero Antton Amilibia, especializado en cocina tradicional de Iparralde, podremos disfrutar de toda una diversidad de cazuelitas y pintos bajo la carpa instalada en la Plaza de San Nikolas (Algorta). Sin duda, una excelente oportunidad para los aficionados a la cocina.

KONTZERTUA: ANJE DUHALDE

MAIATZAREN 8AN / 8 DE MAYO
SAN NIKOLAS PLAZAN (ALGORTA)
ORDUA / HORA: 17:00ETAN SARRERA DOAN / ENTRADA GRATUITA

Anje Duhaldek, 70eko hamarkadan, sasoi hartako belaunaldiaren marka bilakatu zen Errobi talde rock eta folk zalearen sortzaile eta kidea izan zena, "George Brassensen kantari" azken lanaren kantak ekarriko dizkigu Getxora.

El fundador y componente de Errobi, el grupo de rock-folk que marcó a toda una generación a finales de los setenta, Anje Duhalde, llega a Getxo para presentar los temas de su último trabajo en solitario, "George Brassensen kantari".

KONTZERTUA: NIKO ETXART ETA HAPA-HAPA

MAIATZAREN 8AN / 8 DE MAYO
SAN NIKOLAS PLAZAN (ALGORTA)
ORDUA / HORA: 19:00ETAN
SARRERA DOAN / ENTRADA GRATUITA

Zuberotar musikari honek, aintzandaria dugu euskal rock-ean. Hapa-Hapa taldearekin batera datorkigu Getxora blues-rock kantu sorta berriekin eta, jakina, lehengo kanta rockeroekin.

Este músico zuberotarra, uno de los precursores del rock en Euskal Herria, llega a Getxo con el grupo Hapa-Hapa para interpretar sus nuevos y viejos temas de blues y rock.